

104de vergadering

Donderdag 8 september 2005

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Ten Hoopen

Tegenwoordig zijn 97 leden, te weten:

Albayrak, Aptroot, Arib, Azough, Van Baalen, Balemans, Van Beek, Blok, Van Bochove, Boelhouwer, Bos, Van den Brink, Brinkel, Bussemaker, Crone, Van Dam, Depla, Dijkma, Dijsselbloem, Dittrich, Dubbelboer, Duyvendak, Van Egerschot, Van Fessem, Van Gent, Gerkens, De Haan, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Herben, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hofstra, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Joldersma, Jonker, Kant, Karimi, Koenders, Koomen, Koopmans, Koer Kaya, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Van der Laan, Lambrechts, Luchtenveld, Mastwijk, Van Miltenburg, Mosterd, De Nerée tot Babberich, Nijs, Noorman-den Uyl, Van Oerle-van der Horst, Omtzigt, Örgü, De Pater-van der Meer, Roefs, Rouvoet, Samsom, Van der Sande, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Stuurman, Szabó, Tichelaar, Tjon-A-Ten, Varela, Van Velzen, Verbeet, Verburg, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Vos, Bibi de Vries, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Weekers, Wilders, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heer Balkenende, minister-president, minister van Algemene Zaken, mevrouw Van Ardenne-van der Hoeven, minister voor Ontwikkelingssamenwerking en de heer Van Geel, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Van Dijk, Eijsink, Heemskerk, Smits, Straub en Timmer, wegens bezigheden elders;

Crone, Van Dam, Van Heteren, Roefs, Timmermans en Tjon-A-Ten, wegens bezigheden elders, alleen voor de middagvergadering;

Van Bommel, wegens ziekte.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften over een aantal in haar handen gestelde adressen (29816, nrs. 35 tot en met 49).**

Overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften wordt besloten.

Aan de orde is de voortzetting van het **debat** over **milieu, duurzaamheid en rentmeesterschap**.

(Zie vergadering van 7 september 2005.)

De **voorzitter**: Ik stel mij voor dat de minister-president van de Kamer de gelegenheid krijgt om het begin van zijn antwoord grotendeels als een geheel te geven, dus zonder al te veel interrupties.

□

Minister **Balkenende**: Mijnheer de voorzitter. Graag dank ik de Kamer voor het organiseren van dit debat. Het is goed dat wij met elkaar praten over duurzaamheid, rentmeesterschap en milieu. Die dank is ook gericht aan mevrouw Halsema voor het entameren van dit debat en aan de Kamerleden die hieraan hebben bijgedragen.

Er zijn vandaag drie bewindslieden aanwezig. Allereerst zeg ik iets over de rolverdeling die wij hebben afgesproken. Ik zal enkele gedachten over duurzame ontwikkeling uiteenzetten en ik zal de vragen beantwoorden die aan mij gesteld zijn. Daarbij ga ik in op een aantal hoofdpunten inzake internationaal klimaatbeleid, duurzame energie, de duurzaamheidsverkenningen, de duurzaamheidstoets, het Innovatieplatform en de verduurzaming van de landbouwsubsidies. Tot slot zal ik ingaan op de gestelde vragen over de aansturing en de regie bij dit onderwerp en mijn rol daarin. Daarna zullen achtereenvolgens staatssecretaris Van Geel en minister Van Ardenne op basis van hun verantwoordelijkheid meer in detail ingaan op een aantal gestelde vragen.

Het blijkt wel, ook gisteravond bij de inbreng door de Kamer, hoe ingewikkeld dit onderwerp is. Wij zijn het niet altijd eens over de interpretatie van onderzoeken en cijfers. Er zijn ranglijsten en aan de hand daarvan scoren wij naar de mening van sommigen te laag. Ik heb gisteren, mede in reactie op het Millennium Ecosystem Assessment, ook veel sombere interpretaties gehoord: wij doen in Nederland veel te weinig en wat wij doen, doen wij niet goed.